SE – 045

I Semester B.Com. Examination, Jan./Feb. 2026
(SEP 2024-25)
LANGUAGE SANSKRIT – I
Sanskrit Poetry, Grammar and Comprehension

Time : 3 Hours   Max. Marks : 80

Instructions : *i) Answer in **Sanskrit/Kannada/English**.*
*ii) Q. No. **I**, **VI** and **VII** should be answered in **Sanskrit only**.*

I. समीचीनं उत्तरं चित्वा लिखत ।   **(10×1=10)**
ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.
Choose and write the correct answer.

1) रघुवंशस्य आधारग्रन्थः कः ?
अ) भागवतम्   आ) महाभारतम्   इ) रामायणम्   ई) पुराणानि

2) वाल्मीकिः किमिति प्रसिद्धः ?
अ) प्राचीनकविः   आ) आदिकविः   इ) आधुनिककविः   ई) अनन्तकविः

3) देवसेनायाः पतिः कः ?
अ) इन्द्रः   आ) अजः   इ) स्कन्दः   ई) भोजः

4) अजकुमारः कस्मात् अवतीर्य राजभवनं प्रविवेश ?
अ) रथात्   आ) अजात्   इ) करेणुकायाः   ई) धेनुकायाः

5) विवाहकाले इन्दुमती अग्नौ किं व्यसर्जयत् ?
अ) पुष्पम्   आ) जलम्   इ) लाजम्   ई) फलम्

6) इन्दुमत्याः पतिः कः ?
अ) इन्द्रः   आ) भोजः   इ) रघुः   ई) अजः

7) अजः कस्य पुत्रः ?
अ) भोजस्य   आ) इन्द्रस्य   इ) रघोः   ई) रामस्य

8) वध्वा इन्दुमत्या सह अजः किं प्राप ?
अ) वनमार्गम्   आ) ग्राममार्गम्   इ) कैलासमार्गम्   ई) राजमार्गम्

9) मनोभवः इति कः प्रसिद्धः ?

अ) इन्द्रः आ) वरुणः इ) मन्मथः ई) अग्निः

10) अजालोकने तत्पराणां पुरसुन्दरीणां विचेष्टितानि कुत्र बभूवुः ?

अ) सौधेषु आ) मन्दिरेषु इ) मार्गेषु ई) नयनेषु

II. **एकस्य** प्रश्नस्य प्रबन्धरूपेण उत्तरं लिखत । (1×10=10)

ಯಾವುದಾದರೂ **ಒಂದು** ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಪ್ರಬಂಧ ರೂಪದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

Write an essay on **any one** of the following.

1) कालिदासस्य देश-काल-कृतीः अधिकृत्य लिखत ।
ಕಾಳಿದಾಸನ ದೇಶ, ಕಾಲ, ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ.
Write about the place, date and works of Kalidasa.

2) रघुवंशस्य सप्तम सर्गस्य सारांश लिखत ।
ರಘುವಂಶದ ಸಪ್ತಮ ಸರ್ಗದ ಸಾರಾಂಶವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
Write the summary of Seventh Sarga of Raghuvamsham.

III. **द्वयोः** विषययोः लघुटिप्पणीं लिखत । (2×4=8)

ಯಾವುದಾದರೂ **ಎರಡು** ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಟಿಪ್ಪಣಿಯನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

Write short notes on **any two** of the following.

1) अजमहाराजः ।

2) राजगणः ।

3) अजइन्दुमत्योः विवाहः ।

4) पद्यकाव्यम ।

IV. **चतुर्णां** श्लोकानाम् अनुवादं कृत्वा विवृणुत । (4×4=16)

ಯಾವುದಾದರೂ **ನಾಲ್ಕು** ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿ ವಿವರಿಸಿ.

Translate and explain **any four** Shlokas.

1) सेनानिवेशान् पृथिवीक्षितोऽपि जग्मुर्विभातग्रहमन्दभासः ।
भोज्यां प्रति व्यर्थमनोरथत्वात् रूपेषु वेशेषु च साभ्यजूयाः ॥

2) जालान्तरप्रेषितदृष्टिरन्या प्रस्थानभिन्नानं बबन्ध नीवीम् ।
नाभिप्रविष्टाभरणप्रभेण हस्तेन तस्यावलम्ब्य वासः ॥

3) परस्परेण स्पृहणेयाशोभं न चेदिदं द्वन्द्वमयोजयिष्यत् ।
अस्मिन्द्वये रूपविधानयत्नः पत्युःप्रजानां वितथोऽभविष्यत् ॥

4) नितम्बभुर्वी गुरुणा प्रयुक्ता वधूर्विधाहप्रतिमेन तेन ।
चकार सा मत्तचकोरनेत्रा लज्जावती लाजविसर्गमग्नौ ॥

5) नदत्सु तूर्येष्वविभाव्यवाचो नोदीश्यान्तिस्म कुलोपदेशान् ।
बाणाक्षरैरेव परस्परस्य नामोर्जितं चापभृतः शशंसुः ॥

6) स दक्षिणं तूणमुखेनवामं व्यापारयन्हस्तमलक्ष्यताजौ ।
आकर्णकृष्टा सकृदस्य योद्धः मौर्वीव बाणान् सुषुवे रिपुहनान् ॥

V. **त्रयाणां** वाक्यानां सन्दर्भं विवृणुत । (3×4=12)

ಯಾವುದಾದರೂ **ಮೂರು** ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಭ ಸಹಿತ ವಿವರಿಸಿ.

Translate and explain **any three** of the following.

1) पुरप्रवेशाभिमुखे बभूव ।

2) अलक्तकाङ्कां पदवीं ततान ।

3) हस्तेन तस्थौ अवलम्ब्य वासः ।

4) भागीरथीं शोण इवोत्तरङ्गः ।

5) रराज मृत्योरिव पानभूमिः ।

VI. **संस्कृत** भाषया उत्तराणि लिखत ।

अ) सन्धि विभज्य लिखत । (**पञ्चानामेव**) (5×1=5)

1) तथैव

2) गण्योऽस्मि

3) भिक्षाटनम्

4) ग्रन्थालयः

5) परोपकारम्

6) इत्यादयः

7) नैतत्

8) एतावपि

(5×1=5)

आ) पदपरिचयं लिखत (**पञ्च**नामेव)

1) गत्वा

2) चलितुम्

3) निरीक्ष्य

4) वर्धमानः

5) स्मर्तव्यम्

6) स्मरणीयम्

7) कर्तुं

8) अत्र

इ) **कन्नड**भाषया आङ्ग्लभाषया अनुवादं लिखत । (1×4=4)

ಕನ್ನಡ/ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಅನುವಾದ ಮಾಡಿ.

Translate into **Kannada** or **English**.

प्रिय विद्यार्थिनः सर्वेषां सुप्रभातम् । इदानीम् अभ्यासविरामः अस्ति । समयं व्यर्थं माकुरुत । युष्माभिः सम्यक् अभ्यासः करणीयः । गुरोः मार्गदर्शनम् अनुसरत । आगामि वासरे विद्यालये परीक्षा प्रचलिष्यति । सम्यक् लिखित्वा उत्तीर्णाः भवन्तु । शुभं भूयात् ।

VII. इमं परिच्छेदं पठित्वा प्रश्नानां उत्तराणि लिखत । (5×2=10)

ययातिः चन्द्रवंशजस्य नहुषस्य पुत्रः । ययातेः सुन्दर्यो उभे पत्न्यौ । तयोः शर्मिष्ठा ययातेः प्रियतमा । सा वृषपर्वनामकस्य दैत्यराजस्य पुत्री । अपरा देवयानी शुक्राचार्यस्य पुत्री । देवयानी ययातेः न तथा प्रिया । एवमेव कश्चन कालः अतीतः । तयोः उभौ पुत्रौ जातौ । शर्मिष्ठायाः पुत्रः पूरुः । देवयान्याः पुत्रः यदुः ।

प्रश्नाः

1) ययातिः कस्य पुत्रः ?

2) ययातेः का प्रियतमा ?

3) देवयानी कस्य पुत्री ?

4) शर्मिष्ठा कस्य पुत्री ?

5) पूरुः कस्याः पुत्रः ?